

százaléka külföldieké, a híres színész, Richard Gere is itt vett földbirtokot.

2009 májusában a dél-afrikai mezőgazdasági tröszt, az AgriSA a Daewoonál jobban járt. A kongói Demokratikus Köztársaság, miután Kongo-Brazaville nemrégiben több ipamánásnak ajánlott fel tízmillió hektár az értékes, veszélyeztetett esőerdőkből, tízmillió hektár földet engedett át az AgriSA-nak (Dél-Afrika megművelhető földje hatmillió hektár). A négy legnagyobb vásárló, Kína, Dél-Korea, Szaúd-Arábia, az Egyesült Arab Emírátságok nyolcmillió hektár megvételére készülnek Afrikában, hogy nagyüzemi módon exportra élelmiszert termeljenek. A motorizált euroatlanti civilizáció nyers-

anyagúsága kimeríthetetlen. A helyi parasztek eddig élelmiszert művelték a földet. A vevők szerint nincsenek kihasználva az afrikai földek. Ám a parlagon maradt földek részben árterületek, vagy a termőtalaj regenerálódását szolgálják. A bozótos, erdős, „felhasználatlan” területek a helybeliek kincsbányái: itt vadásznak, gyümölcsöt, olajos magvakat gyűjtögetnek, gyógynövényeket, tüzelőt. Az új birtokosok ipari célokra akarnak termelni, nagyüzemi módon. A helyiek fenntartották és megőrizték a növényi változatosságot, a biológiai sokszínűséget. Az élet változatait védtek. A nagybirtokosok monokultúrája az élővilág egyensúlyát is fenyegeti.

Vásárlás vagy hosszú lejáratú bérlet – a gyarmatosítást mindig úgy állítják be, mint a fejlődés új formáját, amely az eladó országnak is előnyös. A befektetők azt állítják, a szegénység ellen küzdenek, hiszen munkahelyeket teremtenek. Hogy ebből mi az igazság? Az Ad-dax, amely a Sierra Leone-i kormány-nak egy euró bért fizet hektáronként, négyezer munkahelyet ígért, ezért adómentességet és az export után vámmentességet kapott. Eddig 50 embert alkalmaztak, köztük a helyi törzsfőnököt, aki a kitűnő szerződést aláírta. Bére havi nem egészen 70 euró – jó árfolyamon mintegy 19 ezer forint.

(A Magyar Nemzet nyomán)

Még egyszer a puszta szilről „szárazodásunk” okából

Az utóbbi években egyre több szó esik éghajlatváltozásról, és az ún. globális felmelegedésről. Ennek kapcsán már valami amatőr nyelvészkedő honfitársunk meg is alkotta az egyik legszebb-legújabb magyar kifejezést: a klimatikus kiszáradási folyamatot elnevezvén „szárazodásnak”. Ez túlesz még az eddigi hasonló szófacsarványokon is, mint „özönnövény, tájidegen, invazív fafaj” stb. Szegény Kazinczy, Arany, Móra, Kosztolányi, Lőrincze prof és édes anyanyelvünk sok más ápolgatója valószínűleg forog a sírjában.

Az Erdészeti Lapok csaknem valamennyi számában olvashatunk a problémáról, a szerzők sokfelől körüljárják a témát, egymással is vitatkozva gyakran. Legtöbb szerző felveti azt, hogy végül is lehet-e valami módon alkalmazkodni, illetve kivédeni az ország és a Kárpát-medence erdeit valóban sújtó időjárási szélsőségeket, ezen belül főleg az aszályt.

A hazánkban jelenleg tenyésző, gazdaságilag is értékesnek mondható lombos fafajok között nincs olyan, amely egyenrangú volna szárazságtűrés tekintetében a turkesztáni puszta szillel (*Ulmus pumila* var. arborea). A közép- és belső-ázsiai sivatagok mindent tűrő, gyorsan növekvő kemény fája egyike a legalkalmasabbnak arra, hogy megpróbálja szakmánk, hivatásunk ezzel a fafajjal is kivédeni, mérsékelni a „szárazodási” károkat, hátrányokat.

Ezzel a témával az Erdészeti Lapok számaiban több írás is foglalkozott: *Dr. Kőbalmi Tamás*: Erdész szemmel a mongóliai puszta szil árnyékából, 1977. február. *Dr. Tóth Béla*: Tapasztalatok a puszta szil termesztéséről, 1999. március. Előbbi két ismertetőhöz nekem is volt bátorságom hozzákontárkodni, már csak a csemetetermelő jogán is: Erdész szemmel a magyar puszta szil árnyékából, 2002. december.

A turkesztáni puszta szil elterjedésének és elismertségének talán legfőbb akadályja, hogy ez a Kárpát-medence éghajlati és ökológiai körülményeihez eleve jól alkalmazkodott fafaj nem számít „öshonos”-nak. A fafaj ennek ellenére már sok tekintetben bizonyított és szívósan folytatja térhódítását, mondhatni diadalútját. Egyre több fiatal, sőt középkorú erdő elegyfája, vagy második koronaszintje, védőszegélye, vadkármentesítő „rágó fája”, útfásítások, fasorok fája, alánya a dekoratív és város-tűrő dísz változatoknak. Parképítők, kertészek egyre kedveltebb és keresettebb „sövénynövénye”.

A Keleti-főcsatorna és öntözőrendszerei mentén 25-35 éves 20 méter magasságot is elérő erdősávok és galéria-erdők zöldellnek.

Az Erdészeti Lapok 2010. márciusi számában *dr. Rédey Károly* javasolja elegyfajának. „Növétér-bővítési ajánlások szelektált akácfajták ültetvényeiben”. Értékes kemény fáját újabban a tűzifa-kereskedők, legális és nem legá-

lis fakitermelő vállalkozók is megismerték és keresik. Energiaerdők számára sokkal értékesebb, nagyobb kalóriaértéket adó alapanyag, mint a fűz és a fűzféleségek. A puszta szilt vadásztársaságok is szívesen telepítették (míg volt pénzük és területük) vadbúvó csendresnek, az őz és szarvas pedig takarmány gyanánt eszi-rágja, utána nagy eréllyel újrasarjad. Abádszalókon látható ennek szép példája több mint 60 hektáron. Terméketlen vagy terméketlenné tett területek visszanyerésében is megkerülhetetlen a puszta szil (rekultiváló, revitalizáló).

Habár ez a 2010-es esztendő első fellekatasztrófális vízőzónával alaposan rációfol a kiszáradási és felmelegedési jelzésekre, mégis a jövőbeni erdőtelepítéseknel és felújításoknál a puszta szil valószínűleg nagyobb szerepet fog kapni abban a bizonyos fafajpolitikában.

Domokos Gergely

Új belépők

Debreceni Helyi Csoport: *Raffai Zolt* erdésztechnikus, *Klinkó Nándor* erdésztechnikus, *Pósán Balázs* erdésztechnikus, *Barkó Szabolcs* erdőmérnök; **Szombathelyi Helyi Csoport:** *Balogh Tibor* erdésztechnikus, *Cséve Norbert* egyéb középfo; **Pest megyei Magánerdő-gazdálkodási Helyi Csoport:** *Nacsóné Fodor Erika* egyéb felsőfo, *Illés Frigyes* egyéb felsőfo.